

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

02 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache

judcători – Ghenadie Nicolaev și Petru Moraru,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Gheorghiu Igor în numele inculpatului Țuțulescu Oleg, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 02 iulie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Țuțulescu Oleg Vladimir, *născut la 14 august 1989, originar din s. Vărzărești, r-nul Nisporeni și domiciliat în s. Boldurești, r-nul Nisporeni*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.04.2015 – 02.07.2015;

Instanța de apel: 29.07.2015 – 02.11.2015;

Instanța de recurs: 21.01.2016 – 02.03.2016.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 02 iulie 2015, pronunțată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, **Țuțulescu Oleg Vladimir** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 (doi) ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de 1 (un) an.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Țuțulescu Oleg, la data de 15.12.2014, aproximativ ora 19:40, deplasându-se la volanul automobilului de model „Dacia Logan”, n/î CRD 585 (taxi 14448), pe str. Vadul lui Vodă, mun.

Chișinău spre direcția s. Colonița, mun. Chișinău, exprimând neatenție în trafic și încredere exagerată în sine, a încălcat cerințele Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009, prevederile pct. 3, care reglementează că, participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului; prevederile pct. 42 alin. (3), care prevăd că, pe drumurile cu circulația dublu sens care au cel puțin două benzi într-o direcție, este interzisă intrarea pe partea carosabilului destinată circulației cu sens opus; prevederile pct. 45, care prevăd că, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului – și drept consecință, a ieșit pe sensul opus de deplasare, unde s-a tamponat frontal cu autoturismul de model „Opel Corsa”, n/î COJ 663, condus de Vîrlan Ion, care se deplasa regulamentar.

În consecință, în urma impactului, șoferului autoturismului de model „Opel Corsa”, Vîrlan Ion, i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 462/D din 02.03.2015, traumatism cranio-cerebral închis, comoție cerebrală, contuzia țesuturilor moi a hemitoracelui stîng, care nu se supune aprecierii medico-legale, iar pasagerului din automobilul nominalizat, Purcel Oxana, i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 464/D din 02.03.2015, plagă contuză lacerată la nivelul nasului care se califică ca vătămare ușoară, pasagerului minor Umaneț Andreea, care se afla în automobilul de model „Opel Corsa”, i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 463/D din 02.03.2015, fractura subperiostală distală a femurului drept cu deplasare moderată a fragmentelor, care condiționează o dereglare a sănătății de lungă durată, și se califică ca vătămare corporală medie.

3. Nefiind de acord cu sentința nominalizată, împotriva acesteia a declarat apel avocatul Gheorghita Igor în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în privința lui Țuțulescu Oleg să fie încetat, cu liberarea de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională în baza art. 55 Cod penal și cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale.

În vederea susținerii cerințelor înaintate în apelul declarat, apărătorul inculpatului a susținut că soluția dată prin sentința contestată nu-și găsește motivare, adică sentința este una nemotivată, deși obligația de motivare a hotărîrilor judecătorești face parte din setul de garanții stabilit pentru existența unui proces echitabil.

La fel, a mai indicat apelantul că prima instanță nu a ținut cont de toate împrejurările cauzei la individualizarea pedepsei, întrucât numai în baza faptei săvârșite nu se poate determina definitiv personalitatea vinovatului, pentru că infracțiunea comisă constituie doar un singur episod din comportamentul social al inculpatului. Caracteristica deplină a personalității acestuia urma să se facă în baza tuturor însușirilor fizice și psihice pe care acesta le posedă, particularități care s-au manifestat nu numai prin fapta comisă, dar și în timpul vieții și activității inculpatului în alte condiții și anume, Țuțulescu Oleg s-a născut la 14.08.1989, originar din r-nul Nisporeni, s. Vărzărești, domiciliat în r-nul Nisporeni, s. Boldurești, are studii medii, este angajat în calitate de șofer la SRL „Davi”, căsătorit, are la întreținere un copil minor, fără antecedente penale.

În asemenea mod, personalitatea infractorului se caracterizează sub aspect pozitiv printr-un ansamblu de trăsături morale și intelectuale prin care se remarcă în cele mai diverse circumstanțe indiferent de timpul săvârșirii infracțiunii. Condițiile social-psihologice și de muncă, studiile, datoriile civice, legea în viața făptuitorului, comportamentul în cadrul familiei, caracterul, vârsta, temperamentul, antecedentele penale și alte activități de manifestare ale făptuitorului au un rol important în elucidarea obiectivă a personalității acestuia.

De asemenea, a susținut că la caz, sunt întrunite toate condițiile necesare ce permit instanței de judecată aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal în privința inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. Pentru a pronunța decizia adoptată, instanța de apel a constatat că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, iar starea de fapt reținută și de drept apreciată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate în cauză la urmărirea penală, relevate în cuprinsul sentinței.

În acest sens, fiind legală încadrarea juridică a faptei pentru care inculpatul Țuțulescu Oleg a fost condamnat – art. 264 alin. (1) Cod penal, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale și a sănătății.

Procedura simplificată – examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale a fost admisă cu respectarea cerințelor art. 364¹ Cod de procedură penală, nefiind atestată vreo eroare de drept care ar pune la dubiu legalitatea desfășurării procedurii nominalizate.

Ce ține de pedeapsa aplicată inculpatului Țuțulescu Oleg, care este și obiectul apelului, instanța de apel a conchis că prima instanță just și întemeiat a stabilit categoria

și termenul pedepsei principale, acordînd deplină eficiență prevederilor art. 61 și art. 75 Cod penal, ce determină scopul pedepsei penale, restabilirea echității sociale și corijarea infractorului, întru prevenirea comiterii de către acesta a altor infracțiuni, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, ținîndu-se cont de gravitatea faptei penale și prejudiciul cauzat prin consecințele survenite.

Astfel, instanța de apel a reținut că criticele formulate de apelant prin care se susține că instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului a ignorat prevederile art. 61, 75 Cod penal, sunt nefondate or, prima instanță le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă, soluție, pe care instanța de apel și-a însușit-o pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune.

Sub acest aspect, instanța de apel a constatat că elementele legate de fapta comisă și de persoana inculpatului au fost pe deplin valorificate în procesul de individualizare a sancțiunii penale stabilite, luînd în considerație gradul pericolului social al infracțiunii comise, fiind mai puțin gravă, comisă din imprudență, de persoana inculpatului care este angajat în cîmpul muncii, a recunoscut vina, se căiește de fapta comisă, nu are antecedente penale, a recuperat prejudiciul material cauzat prin infracțiune reprezentantului legal a părții vătămate, Umaneț Alexandru, de circumstanțele atenuante: recunoașterea vinovăției, căința sinceră, de lipsa circumstanțelor agravante, astfel fiind respectate în integritate dispozițiile art. 7, 61, 75 Cod penal.

Toate aspectele expuse, justifică aplicarea pedepsei privative de libertate în limita minimă prevăzută de sancțiunea normei incriminate, cu suspendarea executării pedepsei.

A mai menționat instanța de apel că nu este oportun de a aplica prevederile art. 55 Cod penal în privința inculpatului, deoarece fapta acestuia prezintă un pericol sporit pentru societate, fiind comisă prin intermediul mijloacelor de transport, care impun participanților la trafic o prudență sporită în conducerea acestora.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Gheorghiu Igor în numele inculpatului, care invocînd temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală solicită casarea hotărîrilor judecătorești, cu liberarea de răspundere penală a inculpatului și tragerea la răspundere contravențională în baza art. 55 Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale.

În vederea susținerii cerințelor invocate în recursul declarat, recurentul indică faptul că instanța de apel superficial și-a motivat soluția adoptată pe caz, fără a se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apel, cu atît mai mult fără a da o apreciere următoarelor circumstanțe: gravitatea infracțiunii săvîrșite, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului (prin aplicarea pedepsei complementare apare riscul

ca inculpatul să fie concediat de la locul său de muncă, ceea ce îi creează o situație financiară defavorabilă).

La fel, afirmă că în prezenta cauză penală sunt întrunite condițiile necesare de a se aplica prevederile art. 55 Cod penal în privința inculpatului. Or, modul în care a fost soluționată cauza în primă instanță cât și în instanța de apel este contrară practicii judiciare autohtone (decizia CSJ nr. 1ra-494/2014 din 05.03.2014), dar și practicii CtEDO, și anume, în cauza Beian împotriva României, Curtea a constatat că exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de Convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație, mai mult ca atât divergențele de jurisprudență constituie, prin natura lor, consecințe inerente a oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond, însă rolul unei instanțe superioare este tocmai să regleze aceste contradicții de jurisprudență.

7. Pe marginea recursului a prezentat referință procurorul de nivelul Curții Supreme de Justiție, care a solicitat respingerea acestuia cu menținerea deciziei.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, or în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Autorul recursului invocă prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau atunci când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Totodată, lecturînd textul recursului, Colegiul penal constată că recurentul își fundamentează dezacordul său față de decizia instanței de apel prin neaplicarea față de inculpat a prevederilor art. 55 Cod penal – liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională, luînd în considerare faptul că în speța dată sunt prezente toate condițiile legale prevăzute de legiuitor în norma sus-citată.

În acest aspect, instanța de recurs ține să menționeze că, Codul penal prevede liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională (art. 55 Cod penal), care poate fi aplicată doar în cazul când instanța de judecată constată că în cauză sunt întrunite condițiile obligatorii prescrise de această normă și anume: a) infracțiunea săvârșită să fie de categoria celor ușoare ori mai puțin grave; b) să fie săvârșită pentru prima oară; c) să-și recunoască integral vina; d) să fie reparat prejudiciul cauzat prin

infracțiune; e) să se constate că corectarea persoanei vinovate este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Totodată, instanța de recurs subliniază că prin sintagma „poate” din textul alin. (1) art. 55 Cod penal, aplicarea acestei norme nu trebuie înțeleasă ca o obligație față de instanța de judecată, or, alin. (1) stipulează că, în cazul când sunt stabilite condițiile menționate supra, instanța trebuie să ajungă la convingerea că corectarea persoanei vinovate este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Astfel, în situația când instanța consideră că corectarea persoanei vinovate nu va putea fi atinsă prin soluția de liberare de răspunderea penală cu tragerea la răspundere contravențională, nu va aplica prevederile art. 55 Cod penal, ci pedeapsa prevăzută de sancțiunea normei penale în baza căreia persoana se condamnă.

În speța dedusă judecării, instanța de apel corect a conchis că în privința inculpatului Țuțulescu Oleg nu este oportun de a aplica prevederile art. 55 Cod penal, invocând că mijloacele de transport prezintă un grad sporit de pericol care impun participanților la trafic o prudență sporită în conducerea acestora. Cu atât mai mult că criticile formulate de recurent, prin care se susține posibilitatea aplicării în privința inculpatului a prevederilor art. 55 Cod penal au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, cărora instanța de judecată le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și, a cărei reluare nu se mai impune.

Ce ține de argumentul prin care recurentul afirmă că instanța de apel nu s-a expus asupra următoarelor circumstanțe ale cauzei: gravitatea infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, instanța de recurs atestă faptul că instanța de apel în decizia adoptată s-a referit și la acest aspect prin următoarele: „...Colegiul penal constată că elementele legate de fapta comisă și de persoana inculpatului au fost pe deplin valorificate în procesul de individualizare a sancțiunii penale stabilite, luând în considerație gradul pericolului social al infracțiunii comise, fiind mai puțin gravă, comisă din imprudență, de persoana inculpatului care este angajat în câmpul muncii, a recunoscut vina, se căiește de cele comise, nu are antecedente penale, a recuperat prejudiciul material cauzat prin infracțiune reprezentantului legal a părții vătămate, Umaneț Alexandru, de circumstanțele atenuante – recunoașterea vinovăției, căința sinceră, de lipsa circumstanțelor agravante, astfel fiind respectate în integritate dispozițiile art. 7, 61, 75 Cod penal.” (f.d. 181, vol. I).

Prin urmare, avînd în vedere că instanța de apel s-a pronunțat și asupra individualizării pedepsei penale stabilite inculpatului, pe care o consideră aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul legii penale în contextul gradului de pericol

social al faptei comise de inculpat, Colegiul penal constată că criticele ce vizează aspectul invocat de recurent în acest sens sunt lipsite de suport juridic.

Ținând cont de argumentele formulate în prezentul recurs, dar și de conținutul deciziei a cărei casare se solicită, instanța de recurs ajunge la concluzia că decizia recurată este în concordanță cu normele legislației procesual-penale ce se referă la examinarea obiectivă, multilaterală și completă a cauzei penale cu respectarea principiului nemijlocirii, oralității și contradictorialității procesului penal (art. 314 Cod de procedură penală); în limita învinuirii formulate în rechizitoriu (art. 325 Cod de procedură penală); cu verificarea circumstanțelor de fapt și constatarea aspectelor de drept importante pentru justa soluționare a cauzei, printr-o cercetare amplă a probelor administrate de către organul de urmărire penală, cărora li s-a dat o apreciere obiectivă din punct de vedere al pertinentei, utilității, veridicității, concludenței și coroborării reciproce (art. 100-101 Cod de procedură penală), cu stabilirea corectă a noilor limite de pedeapsă (art. 364¹ Cod de procedură penală) și cu o expunere detaliată asupra motivelor formulate în apel și a soluției adoptate în acest sens.

Astfel, Colegiul penal conchide că argumentele invocate de către recurent nu atestă prezența erorilor de drept, care ar constitui temei de implicare a instanței de recurs în vederea casării deciziei instanței de apel și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului pe rol, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În corespundere cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Gheorghita Igor în numele inculpatului Țuțulescu Oleg împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui **Țuțulescu Oleg Vladimir**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 aprilie 2016.

Președinte

Judecător

Judecător

Petru Ursache

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru